

Európai
Bizottság

Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap

Szolidaritás
a változással
szemben

Szociális
Európa

Az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) támogatást biztosít azoknak a munkavállalóknak, akik a globalizáció hátrányos hatásai miatt veszítették el állásukat. Segít nekik a lehető leghamarabb új munkahelyet találni, ha az őket foglalkoztató nagyvállalat bezár vagy termelését az Európai Unió (EU) kívülre helyezi át. A tagállamok abból a célból is fordulhatnak az alaphoz, hogy segítsenek az állásukat a globális pénzügyi és gazdasági válság miatt elveszített munkavállalóknak, amely válság több mint 4,5 millió munkahely elvesztését eredményezte Európában 2008 első negyedéve és 2013 első negyedéve között, különösen a gyárés az építőiparban.

2007-es indulása óta az EGAA több alkalommal került módosításra, ám fő célja változatlan maradt: **a változó világkereskedelmi trendek okozta tömeges létszámleépítések által érintett munkavállalók iránti uniós szolidaritás kife-**

jezése. Az elbocsátott munkavállalók foglalkoztatóságának javításával – különös tekintettel az alacsonyabb képzettségű és hátrányos helyzetű álláskeresőkre – az alap segíti őket új álláslehetőségek felkutatásában.

Eddig körülbelül 30 ezer kedvezményezett részesült EU-szerte az EGAA által társfinanszírozott támogatásban, összesen csaknem 135 millió EUR összegben. Az EGAA-kezdményezésekre csatlakozott munkavállalók körülbelül fele talált új állást vagy indított saját vállalkozást. Az alaphoz mintegy 40 ágazatra vonatkozóan nyújthatók be kérelmek, az autógyártástól az elektronikai és könyvkiadási ágazaton keresztül a kiskereskedelemig és a textiliparig.

Támogatási intézkedések

Az EGAA egy olyan speciális eszköz, amely nem tartozik az EU többéves pénzügyi keretének hatálya alá.

Maximális éves költségvetése a 2014–2020 közötti időszakban 150 millió EUR. Időben korlátozott támogatást nyújt személyre szabott segítségnyújtási intézkedések egy csomagjára vonatkozóan, melyek része a személyre szabott álláskereső, a továbbképzítés, illetve (újabb) képzések megszerzésének támogatása. A nemzeti vagy regionális hatóságok irányításával lebonyolított intézkedéseket legfeljebb két éven át tartó projektek kombinációjában valósítják meg.

Az EGAA a projektek költségeinek 60%-át fedezi, melyek célja, hogy az állásukat elvesztett munkavállalók új munkahelyet találjanak vagy saját vállalkozást indítsanak. Az EGAA-hozzájárulásokat és az eredményükként megvalósított intézkedéseket a tagállamok kezelik.

A vonatkozó szabályok alapján az EGAA forrása-it abban az esetben lehet igénybe venni, ha egy munkáltató több mint 500 főt bocsát el (ideértve a cég beszállítóit, valamint a termelési vagy értékesítési lánc további szakaszában működő termelőket is). Ezenkívül az alap támogatása akkor is aktiválható, ha egy vagy több szomszédos régióban egy adott ágazatban több mint 500 munkavállalót bocsátanak el. Az alap az olyan területek számára is támogatást nyújt, ahol hirtelen megnövekedett a fiatal álláskeresők száma.

Az EGAA számokban

- A maximális éves keretösszeg: 150 millió EUR
- Csaknem 120 benyújtott kérelem 20 uniós tagállamból
- 492 millió eurónyi igényelt támogatás több mint 106 ezer munkavállaló megsegítésére 2007-től 2013 végéig
- A kérelmek megoszlása kritériumok szerint: válság (64), kereskedelem (53)
- Az egy munkavállalóra jutó átlagos támogatási összeg 2012-ben: 8670 EUR (Európai Bizottság, 2013. december)

Új, a válság hatására bevezetett intézkedések

A 2008-as gazdasági válságot követően a foglalkoztatás jelentős mértékben csökkent Európában. A legnagyobb veszteség a gyárparban (4,5 millió munkahely), az építőiparban (kb. 3,7 millió munkahely), a mezőgazdaságban (több mint 1 millió munkahely), a kiskereskedelemben (kb. 900 ezer munkahely) és a közigazgatásban (kb. 500 ezer munkahely) következett be.

A gazdasági visszaesés miatt az eredeti EGAA (2007–2013) szabályait 2009-ben módosították. A cél az volt, hogy a válság következtében

állásukat veszített munkavállalóknak is segítsenek – például társfinanszírozott képzések és állásközvetítés révén – mielőbb ismét munkát találjanak.

A hirtelen bekövetkezett, nagy hatású létszámleépítésekre, mint speciális „válság kritériumra” vonatkozóan az EU általi társfinanszírozás mértékét 50%-ról 65%-ra emelték 2011 végéig. Ezen, „a globális pénzügyi és gazdasági válság közvetlen eredményeképpen elbocsátott munkavállaló” kategóriájára vonatkozó kritérium eredményeképpen jelentős mértékben megnőtt az EGAA-kérelmek száma: a 2007 januárja és 2009 áprilisa közötti 15-ről 79-re a 2009 májusa és 2011 decembere közötti időszakban. 2013. december végére az EGAA-támogatásra vonatkozó kérelmek nagyobb részét már a „válság” kritérium alapján adták be (64), nem a „kereskedelem” kritérium alapján (53). A 2014–2020 közötti időszakra vonatkozóan bevezették a kritérium módosított formáját.

Végleges változásként 2009-ben az EGAA-kérelmek támogathatósági küszöbét lecsökkentették 1000-ról 500 fő ugyanazon ágazatban, régióban vagy társaságnál elbocsátott munkavállalóra, az EGAA-támogatás időtartamát pedig kiterjesztették 12-ről 24 hónapra.

Miben áll az EGAA hozzáadott értéke?

- EU-s forrásokat biztosít a gyors gazdasági változáshoz való alkalmazkodáshoz
- Túlmegy a nemzeti támogatási mechanizmusokon a csoportos létszámleépítésben érintett munkavállalók esetén
- Egybevonja az érintetteket és koncentrálna az erőforrásokat
- Felhasználható a munkavállalók konkrét szükségleteihez, készségeihez vagy elvárásaihoz igazított intézkedések finanszírozására

Milyen támogatást nyújthat az EGAA?

Az EGAA-támogatással a munkahelyüket csoportos létszámleépítés során elvesztettek célozhatók meg. Nem fordítható azonban a támogatás a munkáltató vállalkozások megmentésére, modernizációjára vagy szerkezeti átalakítására.

Az EGAA révén olyan intézkedéseket tartalmazó projektek társfinanszírozása lehetséges, mint **segítségnyújtás az álláskeresésben, pályaválasztási tanácsadás; oktatás, képzés és át-képzés; mentorálás és coaching; vállalkozói ismeretek és vállalkozásindítás**. Felhasznál-

ható továbbá **képzési, mobilitási/áttelepülési, megélhetési vagy hasonló támogatásokra is**. Nem használható fel azonban az EGAA szociális védelmi intézkedések – például nyugdíjak vagy munkanélküli-ellátások – társfinanszírozására.

Az EGAA csak olyan aktív munkaerő-piaci intézkedések társfinanszírozására vehető igénybe, amelyek segítséget nyújtanak az állásaikat elvesztett munkavállalóknak abban, hogy ismét munkához jussanak. Az alap segítségével finanszírozhatók egy tagállam „végrehajtási tevékenységei” is, mint például a finanszírozás felhasználásával kapcsolatos előkészítő, tájékoztató, a nyilvánosságot megcélzó és ellenőrzési tevékenységek. A támogatási csomagok megtervezése során a tagállamoknak figyelembe kell venniük a munkavállalók hátterét, tapasztalatait és képzettségi szintjét, valamint mobilitásra való képességüket és az érintett régiók jelenlegi/várható foglalkoztatási lehetőségeit.

Más uniós programok kiegészítése

Az EGAA pénzügyi hozzájárulásai kiegészítik a kedvezményezett számára az uniós alapok vagy más EUs szakpolitikák vagy programok alapján rendelkezésre álló intézkedéseket. Nevezetesen egyszeri és véges egyéni támogatást nyújt a munkavállalók részére olyan aktív munkaerő-piaci intézkedések révén, amelyek javítják

foglalkoztatási esélyeiket és biztosítják gyors visszajutásukat a munka világába. Az EGAA ilyenformán egyrészt különbözik az Európai Szociális Alaptól (ESZA), másrészt kiegészíti azt, minthogy az ESZA – ahogy az EU strukturális és beruházási alapjai általában – stratégiai, hosszú távú megközelítést alkalmaz olyan tevékenységek révén, mint például az élethosszig tartó tanulás.

A regionális és nemzeti helyzettől függően az EGAA az ESZA mellett is igénybe vehető. Belgium Limburg, Nyugat-Flandria és Kelet-Flandria régióiban az EGAA a nemzeti (államszövetségi), regionális és ESZA-finanszírozást egészítette ki, amikor textiliparban elbocsátott munkavállalók számára kínált képzések finanszírozására használták fel. A spanyolországi Galícia és Kasztília-La Mancha régióban az EGAA az elbocsátott munkavállalók számára útmutatást nyújtó csoportokat állított fel, ennek révén kínálva személyre szabottabb és rugalmasabb támogatást számukra, mint ami az ESZA égisze alatt lehetséges lett volna.

Mik az EGAA új jellemzői a 2014–2020 közötti időszakban?

Az EGAA tovább folytatódik az EU többéves pénzügyi keretének 2014. január 1. és 2020. december 31. közötti időszakában. A korábbiakhoz

hasonlóan specifikus, egyszeri támogatást nyújt azon munkavállalók részére, akik munkahelyüket a globalizáció miatti jelentős szerkezeti változások miatt veszítették el, és ilyen esetekben továbbra is segíti a tagállamokat a munkanélküliség kezelésében.

Az EGAA Európai Unió általi társfinanszírozásának mértéke 50%-ról 60%-ra emelkedett 2014 januárjától kezdődően. Az EGAA teljes finanszírozási összege azonban évi 150 millió EUR-ban került meghatározásra, szemben a korábbi 500 millió EUR keretösszeggel.

Számos innovatív elem is beépítésre került az EGAA 2014–2020 közötti időszakára vonatkozóan. Például **az alaptól támogatásra jogosult munkavállalók kategóriáit kibővítették az önfoglalkoztató vállalkozókra, az alkalmi munkavállalókra és a határozott idejű munkaszerződés alapján foglalkoztatottra**. A globalizáció mellett **beavatkozási kritériumként a globális pénzügyi és gazdasági válság is hozzáadásra került**.

Ezen túlmenően **2017 végéig és bizonyos feltételek teljesülése esetén a magas ifjúsági munkanélküliséggel küzdő régiókban élő, foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben részt nem vevő fiatalok (az ún. „NEET-fiatalok”)** is ugyanolyan számban ré-

szesülhetnek az EGAA támogatásában, mint az e régiókban élő munkavállalók.

EGAA-rendeletben kerültek rögzítésre, amely az eredeti, 2006-os jogszabály helyébe lépett.

A munkaerőpiacra visszavezető utak: Az EGAA a gyakorlatban

Miután 25 évet dolgozott Spanyolország textiliparában, **Jorge Bolufer** egy nap állás nélkül találta magát. Igénybe vette a korábbi textilipari munkások számára Valencia tartományban rendelkezésre álló EGAA-támogatást, melynek része volt egy vállalkozói ismereteket nyújtó képzés is, és 2012 júniusában megnyitotta saját pékségét L'Alcúdia de Crespins községben. Két év alatt Bolufer úr új vállalkozása virágzásnak indult. „Minden reggel öt órakor kelek, és reggel héttől estig nyitva van a bolt – sőt, néha még vasárnap is dolgozom, ha kell – mondta. – Ám megéri, és büszke vagyok arra, hogy vállaltam ezt a kihívást a vállalkozásom sikerének biztosítása érdekében.”

Ahogy korábban is volt, az EGAA társfinanszírozása esetén a tagállamoknak egy összehangolt, személyre szabott szolgáltatási csomagot kell kidolgozniuk (melynek része a személyre szabott képzés és átképzés, különleges, korlátozott időre szóló intézkedések, pl. munkakereséshez vagy mobilitáshoz nyújtott anyagi juttatás), ezáltal segítve a támogatás célcsoportjába tartozókat abban, hogy a munkaerőpiacon maradjanak és új álláshoz vagy önfoglalkoztatási lehetőséghez jussanak. Különös figyelmet fordítanak a hátrányos helyzetű, az idősebb és a fiatal munkanélküliek foglalkoztatáshoz juttatására.

Az alap beavatkozási kritériumaira, a támogatható kedvezményezettek, a támogatható kérelmekre, az intézkedésekre stb. vonatkozó szabályok a 2014–2020 közötti időszakot érintő

Amikor 2011 októberében **Thomas Phelan** 575 társával együtt elvesztette állását a TalkTalk nevű távközlési társaság waterfordi (Írország) telefonos ügyfélszolgálatánál, létrehozta a Waterford TalkTalk Leépített Munkavállalók Egyesületét, és kulcsfontosságú szerepet játszott az EGAA-programon keresztül elérhető uniós támogatás kérelmezésében. Ez számos foglal-

koztatásösztönzési intézkedés bevezetéséhez járult hozzá. Például pénzügyi támogatás vált elérhetővé a teljes- vagy részdíós tanulmányok céljából az iskolapadba visszatérő munkavállalók számára, nevezetesen egy gyógyszerismereti végzettséget biztosító képzésre a Waterford Institute of Technology nevű felsőoktatási intézményben, valamint egy ugyanezen területen mesterdiploma megszerzéséhez vezető kiegészítő modulra. Tanulmányai és korábbi kollégái számára nyújtott támogatása elismerésül Phelan úr megkapta az „AIB – Az év hallgatója 2013–14” díjat a Természettudományi Karon.

A TalkTalk cég leépítéssel érintett munkavállalóinak több mint 70%-a részesült az EGAA támogatásából. Készségeiknek az oktatási és képzési kurzusok révén történő fejlesztésén túlmenően a későbbiekben többen hoztak létre saját vállalkozást is.

Áttekintés az EGAA-kérelmekről 2013. december 31-ig (EGAA-rendelet 2007–2013)

tagállamonkénti és kérelemtípus szerinti bontásban (1. cikk kritériumai)

Tagállam	1. cikk	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	A kérelmek száma		Megcélzott munkavállalók száma		Igényelt EGAA-hozzájárulás (millió EUR)	
BE	válság	0	0	0	1	0	0	0	1	7	2834	6885	9,6	26,0
	kereskedelem	0	0	2	0	0	0	4	6		4051		16,4	
BG	válság	0	0	1	0	0	0	0	1	1	643	643	1,1	1,1
	kereskedelem	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
CZ	válság	0	0	0	1	0	0	0	1	1	460	460	0,3	0,3
	kereskedelem	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
DK	válság	0	0	2	2	1	0	0	5	10	3600	6234	38,3	63,7
	kereskedelem	0	0	0	2	1	2	0	5		2634		25,4	
DE	válság	0	0	0	1	1	0	0	2	7	1959	11349	12,7	44,8
	kereskedelem	1	0	2	0	0	1	1	5		9390		32,2	
IE	válság	0	0	3	3	0	0	0	6	7	9835	10267	60,6	63,3
	kereskedelem	0	0	0	0	0	1	0	1		432		2,7	
EL	válság	0	0	0	0	1	0	0	1	1	642	642	2,9	2,9
	kereskedelem	0	0	0	0	0	0	0	0		0		0,0	
ES	válság	0	0	2	3	4	0	0	9	19	7448	13736	20,6	46,9
	kereskedelem	0	3	0	2	1	1	3	10		6288		26,4	
FR	válság	0	0	1	1	0	0	0	2	4	5671	8478	36,4	61,8
	kereskedelem	1	0	0	0	0	0	1	2		2807		25,4	
IT	válság	0	0	0	0	6	0	0	6	12	4630	12741	18,7	59,5
	kereskedelem	3	1	0	0	0	2	0	6		8111		40,8	
LT	válság	0	0	4	0	0	0	0	4	5	2413	3013	2,6	2,9
	kereskedelem	0	1	0	0	0	0	0	1		600		0,3	

Tagállam	1. cikk	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	A kérelmek száma	Megcélzott munkavállalók száma	Igényelt EGAA-hozzájárulás (millió EUR)
MT	válság	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	kereskedelem	1	0	0	0	0	0	0	1	675	0,7
NL	válság	0	0	7	5	2	0	0	14	6921	23,7
	kereskedelem	0	0	0	1	0	0	1	2	1633	5,1
AT	válság	0	0	1	1	2	0	0	4	1608	22,8
	kereskedelem	0	0	0	1	1	0	1	3	594	9,6
PL	válság	0	0	0	3	0	0	0	3	979	1,2
	kereskedelem	0	0	0	0	0	0	2	2	827	1,4
PT	válság	0	0	1	1	1	0	0	3	2245	5,4
	kereskedelem	1	0	1	0	0	0	0	2	2122	3,3
RO	válság	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	kereskedelem	0	0	0	0	1	1	0	2	2416	6,5
SI	válság	0	0	0	1	0	0	0	1	2554	2,2
	kereskedelem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
FI	válság	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	kereskedelem	1	0	0	0	0	1	1	3	5634	17,2
SE	válság	0	0	1	0	0	0	0	1	1500	9,8
	kereskedelem	0	0	0	0	1	1	0	2	2050	9,8
Összesen 20 tagállamra	válság	0	0	23	23	18	0	0	64	55942	268,9
	kereskedelem	8	5	5	6	5	10	14	53	50264	223,0

A kérértés miatt egyes adatok nem teljesen pontosak.

1) A táblázat a 2013. december 31-i helyzetet tükrözi.

2) Az EGAA hatályát a globális pénzügyi és gazdasági válságra kiterjesztő és a társfinanszírozás mértékét a teljes költség 65 %-ára növelő átmeneti derogáció (eltérés) vonatkozott minden, 2009. május 1. és 2011. december 30. napja között beérkezett kérelemre (546/2009/EK rendelet az 1927/2006/EK rendelet módosításáról [HL L 167., 2009.6.29.]).

3) Ezen benyújtott kérelmek egyike (EGAA/2009/022 B5/Kremikovtsi) nem volt támogatható (SEC(2010) 993 végleges [2010.5.30.]).

4) A kérelmező tagállamok által visszavont tizenegy esetet nem tartalmazza a statisztikák.

5) A 2013. december 31-i helyzet szerint nyolc tagállam nem folytatta eddigi EGAA-támogatás iránt: Észtország, Ciprus, Lettország, Luxemburg, Magyarország, Szlovákia, az Egyesült Királyság, valamint Horvátország (amely utóbbi csak 2013. július 1-jén csatlakozott az EU-hoz).

A foglalkoztatás szerte Európában csökkent a globalizáció, valamint a világméretű pénzügyi és gazdasági válság hatására. Ezen kiadvány fókuszában az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap (EGAA) áll, amely társfinanszírozást nyújt olyan EU-s munkavállalók részére, akik egy nagyvállalat bezárása, csoportos létszámleépítés vagy egy ágazatban a termelésnek az EU-n kívülre való áthelyezése miatt veszítették el állásukat. A regionális vagy nemzeti hatóságok útján biztosított személyre szabott segítségnyújtási intézkedések célja, hogy segítse az EGAA támogathatósági feltételeinek megfelelő személyeket abban, hogy újból munkát találjanak vagy saját vállalkozást hozzanak létre.

Kiadványainkat letöltheti vagy feliratkozhat rájuk díjmentesen az alábbi címen:

<http://ec.europa.eu/social/publications>

Ha szeretne rendszeresen friss információkat kapni a Foglalkoztatás, a Szociális Ügyek és a Társadalmi Befogadás Főigazgatóságára vonatkozóan, iratkozzon díjmentes Social Europe hírlevelünkre az alábbi címen:

<http://ec.europa.eu/social/e-newsletter>

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

Kiadóhivatal

Címlapfotó: iStockphoto

A nem az Európai Unióról tulajdonát képező képek felhasználási és sokszorosítási engedélyéért forduljon közvetlenül a jogtulajdonos(ok)hoz.

© Európai Unió, 2014

A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

ISBN 978-92-79-39516-1 (pdf)

doi:10.2767/37551 (pdf)